

PASS

**Πρώθηση Προσβάσιμων Παραστάσεων
συνδυάζοντας τη μουσική και τις παραστατικές τέχνες
για άτομα με αισθητηριακές και γνωστικές αναπηρίες**

Αρ. Σύμβασης Χρηματοδότησης:

101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

**Κατευθυντήριες Οδηγίες
για Προσβάσιμες και Συμπεριληπτικές Παραστάσεις
από την ACCAC**

Σεπτέμβριος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
Επισκόπηση έργου	3
Στόχοι των οδηγιών	4
Κατανόηση των βασικών αρχών	5
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	5
2. Οδηγίες για Προσβάσιμες Παραστάσεις	7
Τι είναι η προσβασιμότητα	7
ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΓΝΩΣΤΙΚΗ	
ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	7
ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	9
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	9
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	11
ΒΗΜΑ 2: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ	26
ΒΗΜΑ 3: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	30
Προσβασιμότητα στην Πράξη	36
Μελέτη Περίπτωσης - έργο PASS	36
ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ (PREPARATION WORK)	37
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ RESIDENCY	39
ΠΡΟΒΕΣ	40
Βιβλιογραφία	43

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

1. Εισαγωγή

Επισκόπηση έργου

Το «Let's PASS» είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, με σκοπό την προώθηση **προσβάσιμων παραστάσεων** που συνδυάζουν **μουσική** και **παραστατικές τέχνες** για άτομα με **αισθητηριακές και γνωστικές αναπηρίες**.

Το έργο υλοποιείται μέσω της συνεργασίας τεσσάρων ευρωπαϊκών οργανισμών-εταίρων:

- **Fondazione Arturo Toscanini (Ιταλία)**
- **ACCAC (Φινλανδία)**
- **Studio Citadela (Τσεχία)**
- **Ομάδα Εν δυνάμει (Ελλάδα)**

Μέσω **καινοτόμων στρατηγικών, καλλιτεχνικών συνεργασιών** και **ενεργού συμμετοχής της κοινότητας**, το «Let's PASS» επιδιώκει να δημιουργήσει ένα πιο **συμπεριληπτικό** και **ζωντανό πολιτιστικό τοπίο**.

Με την **άρση των εμποδίων** και την **ενίσχυση των φωνών**, στοχεύει να μεταμορφώσει τις **παραστατικές τέχνες** σε έναν χώρο όπου **όλοι μπορούν να συμμετέχουν και να ευημερούν**.

Στο πλαίσιο του έργου περιλαμβάνονται η παράσταση με τίτλο **«Η Γιορτή της Ζωής» (The Joy of Life)** και οι παρούσες **Οδηγίες**, με στόχο τη δημιουργία ενός **μοντέλου αναφοράς** για **πολυεπιστημονικές προσβάσιμες παραστάσεις**, μέσα από ένα **πολυμεσικό, συμπεριληπτικό πρόγραμμα** υψηλής προσβασιμότητας.

Στόχοι των οδηγιών

Οι «**Οδηγίες για Προσβάσιμες και Συμπεριληπτικές Παραστάσεις**» απευθύνονται σε όσους και όσες επιθυμούν να οργανώσουν **προσβάσιμες και συμπεριληπτικές** πολιτιστικές ή καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον **τρόπο σκέψης** και τα **εργαλεία** που απαιτούνται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων της προσβασιμότητας.

Το πρώτο μέρος των οδηγιών καλύπτει βασικές έννοιες όπως η **ισότητα**, η **διαφορετικότητα** και η **συμπερίληψη**, οι οποίες αποτελούν τη **θεμελιώδη βάση** της προσβασιμότητας.

Στο δεύτερο μέρος αναλύονται **όλες οι πτυχές της προσβασιμότητας** — από τον χώρο, έως τις υπηρεσίες και την επικοινωνία. Παρουσιάζονται οι κύριες έννοιες, **παραδείγματα καλών πρακτικών** και **χρήσιμες λίστες ελέγχου** για την υλοποίηση δράσεων προσβασιμότητας.

Τέλος, στο τρίτο μέρος, εφαρμόζεται το **θεωρητικό πλαίσιο** της προσβασιμότητας σε **πρακτικές προκλήσεις**, αντλώντας παραδείγματα από την **καλλιτεχνική διαδικασία του έργου PASS**, με τη συμβολή όλων των εταίρων.

Κατανόηση των βασικών αρχών

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Η διαφορετικότητα αναφέρεται στην ύπαρξη διαφορών μέσα σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν τη φυλή, την εθνικότητα, το φύλο, την ηλικία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση και το πολιτισμικό υπόβαθρο, μεταξύ άλλων χαρακτηριστικών. Αναγνωρίζει ότι κάθε άτομο είναι μοναδικό και ότι η ποικιλία απόψεων και εμπειριών εμπλουτίζει τη συλλογική εμπειρία.

Η κατανόηση και η αποδοχή της ποικιλομορφίας σημαίνει τη **δημιουργία περιβαλλόντων που καλωσορίζουν, σέβονται και εκτιμούν τις διαφορές αυτές**.

Αυτό οδηγεί σε ενισχυμένη δημιουργικότητα και καινοτομία, καλύτερη λήψη αποφάσεων, αυξημένη ενσυναίσθηση και πολιτισμική ευαισθησία, βελτιωμένη κοινωνική και οργανωτική απόδοση, καθώς και ισχυρότερη συμμετοχή της κοινότητας.

Ενώ **η ισότητα** σημαίνει ότι όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και ευκαιρίες — με ίση μεταχείριση και αποφυγή διακρίσεων — **η δικαιοσύνη (equity)** αναφέρεται στην παροχή των κατάλληλων πόρων και ευκαιριών σε κάθε άτομο, αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες και περιστάσεις.

Σε αντίθεση με την ισότητα, που επικεντρώνεται στη ίση μεταχείριση όλων, η δικαιοσύνη στοχεύει στην επίτευξη δίκαιης και ισότιμης αντιμετώπισης, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές διαφορές και δημιουργώντας ένα δίκαιο και ισορροπημένο περιβάλλον.

Παράδειγμα: Σε ένα θέατρο, η δικαιοσύνη σημαίνει την ύπαρξη καθισμάτων προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρίες, όπως θέσεις για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων ή καθίσματα με περισσότερο χώρο. Αυτό διασφαλίζει τη δυνατότητα πλήρους συμμετοχής, ακόμη κι αν απαιτείται πρόσθετη υποστήριξη.

Η συμπερίληψη σημαίνει τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο όλοι νιώθουν ευπρόσδεκτοι, σεβαστοί και ακουστοί. Πρόκειται για τη διασφάλιση πλήρους συμμετοχής όλων, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους.

Η ριζική συμπερίληψη (radical inclusion) προχωρά ένα βήμα παραπέρα, αφαιρώντας ενεργά τα εμπόδια, αναθεωρώντας τις κοινωνικές νόρμες και αγκαλιάζοντας την ευελιξία.

Μας προκαλεί να επαναπροσδιορίσουμε την αντίληψή μας για την αναπηρία και τις περιθωριοποιημένες ομάδες, αναγνωρίζοντας τη μοναδική αξία και δυναμική κάθε ατόμου.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Παράδειγμα: Ένα κοινοτικό κέντρο που εφαρμόζει ριζική συμπερίληψη θα προσφέρει ποικίλες δραστηριότητες και προσβάσιμες εγκαταστάσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν πλήρως και ισότιμα.

Η προσβασιμότητα είναι μια θεμελιώδης έννοια που στοχεύει στη διασφάλιση ίσης πρόσβασης και συμμετοχής για όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από τις ικανότητες ή τα χαρακτηριστικά τους, προάγοντας την ισότητα μέσω της δικαιοσύνης.

Η καλή προσβασιμότητα σημαίνει ανταπόκριση στις ανάγκες διαφορετικών κοινοτήτων κοινού και ευκολία πρόσβασης σε κάθε προσφερόμενη εμπειρία (παράσταση, προϊόν ή υπηρεσία), παρέχοντας ίσες ευκαιρίες συμμετοχής και εμπειρίας για όλους.

Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της εφαρμογής:

- Φυσικής και Γνωστικής Προσβασιμότητας
- Σχεδιασμού για Όλους και Ίσων Ευκαιριών
- Ψηφιακής Προσβασιμότητας
- Δημιουργικής Προσβασιμότητας

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

2. Οδηγίες για Προσβάσιμες Παραστάσεις

Τι είναι η προσβασιμότητα

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Ένα προσβάσιμο και λειτουργικό περιβάλλον υποστηρίζει την ευημερία των ατόμων και τη συνολική λειτουργία της κοινωνίας.

Διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες για συμμετοχή και συνεισφορά σε όλους, ανεξαρτήτως ικανοτήτων. Αυτό περιλαμβάνει:

- γονείς με καρότσια,
- άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής,
- άτομα με διανοητικές ή γνωστικές δυσκολίες,
- χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων ή σκούτερ.

Για να εξασφαλιστεί ένα τέτοιο περιβάλλον και να γίνουν οι υπηρεσίες **προσβάσιμες σε όλους**, είναι σημαντικό να σχεδιάζονται χώροι που **διευκολύνουν τη μετακίνηση, την όραση, την ακοή και την κατανόηση** από κάθε άτομο, εξασφαλίζοντας ότι το δομημένο περιβάλλον είναι **λειτουργικό για όλους και όλες**.

Σύμφωνα με την αρχή της **αλυσίδας προσβασιμότητας**, κάθε άτομο θα πρέπει να μπορεί να **προσεγγίζει, χρησιμοποιεί και κατανοεί** τις διαθέσιμες υπηρεσίες και χώρους.

Κύριες πτυχές της προσβασιμότητας:

- **Φυσική Πρόσβαση:** Ευρύχωρες πόρτες, ήπιες ράμπες, ασφαλή σκαλιά και ανελκυστήρες που υποστηρίζουν τη χρήση αναπηρικών αμαξιδίων, σκούτερ και καροτσιών.
- **Αισθητηριακή Πρόσβαση:** Σαφής σήμανση, κατάλληλος φωτισμός και ευχάριστο ηχητικό περιβάλλον που ενισχύουν την οπτική και ακουστική προσβασιμότητα.
- **Γνωστική Πρόσβαση:** Οι πληροφορίες πρέπει να είναι εύκολα κατανοητές, χρησιμοποιώντας σαφή επικοινωνία, απλή γλώσσα και λογική διάταξη περιεχομένου.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το διαδίκτυο έχει γίνει ένας **σημαντικός πόρος για οποιοδήποτε κοινό**, γι' αυτό είναι απαραίτητο οι πληροφορίες σε αυτό να είναι **προσβάσιμες σε όλους και όλες**.

Στην Ευρώπη, στο πλαίσιο του έργου **PASS**, οι ισχύουσες νομικές απαιτήσεις βασίζονται στις **WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines)**, ένα τεχνικό πρότυπο που περιλαμβάνει **12 (δώδεκα) κατευθυντήριες οδηγίες**, οργανωμένες σύμφωνα με τις **Τέσσερις Αρχές της Προσβασιμότητας**.

Σύμφωνα με αυτές, όλα τα στοιχεία διεπαφής χρήστη και η πλοήγηση πρέπει να είναι:

- **Αντιληπτά (Perceivable)**: δεν μπορούν να παραμένουν αόρατα για τις αισθήσεις των χρηστών.
- **Λειτουργικά (Operable)**: πρέπει να υπάρχει τρόπος να τα χρησιμοποιήσει ο χρήστης.
- **Κατανοητά (Understandable)**: οι πληροφορίες πρέπει να είναι σαφείς και όχι ασαφείς.
- **Αξιόπιστα (Robust)**: πρέπει να λειτουργούν αξιόπιστα με ποικιλία συσκευών και τεχνολογιών υποστήριξης.

Πηγές:

Μπορείτε να επισκεφθείτε τον ιστότοπο του **W3C** για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις [WCAG](#) και/ή τις **Αρχές Προσβασιμότητας (Accessibility Principles)**.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Λειτουργώντας ως **καλλιτεχνική στρατηγική από την αρχή της διαδικασίας**, η **Δημιουργική Προσβασιμότητα** διασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες και οι πρακτικές προσβασιμότητας **δεν αποτελούν απλώς πρακτικές προσθήκες σε ένα ήδη ολοκληρωμένο έργο**, αλλά **ενσωματώνονται πλήρως στην πολιτιστική παραγωγή**.

Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στους καλλιτέχνες και καλλιτέχνιδες να **διευρύνουν τις προοπτικές και τους ορίζοντές τους**, να **εξερευνήσουν νέες καλλιτεχνικές επιλογές** και να **ανοίξουν τις δυνατότητες των παραστατικών τεχνών**.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανάκλουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Παράδειγμα: Η δημιουργική προσβασιμότητα σε ένα έργο μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση **υποτίτλων**, με **ενεργό ρόλο στην παράσταση**, τόσο αναδεικνύοντας με κείμενο όσα λέγονται στη σκηνή, όσο και **σχολιάζοντας και κατευθύνοντας τη δράση στη σκηνή**, συμμετέχοντας σε αυτήν.

Οι υπότιτλοι μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέρος του **οπτικού σχεδιασμού** της παράστασης και να ενσωματωθούν στην **ολική οπτικοποίηση της παράστασης**, μαζί με τον φωτισμό, το βίντεο και τη σκηνοθεσία.

Κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διαδικασίας, η προσβασιμότητα **ενσωματώνεται στο καλλιτεχνικό σύνολο της παράστασης**, επηρεάζοντας το σχεδιασμό σκηνικών, τον ήχο και τον φωτισμό, τον σχεδιασμό κοστούμιών, τη σκηνοθεσία και την υποκριτική.

Πρέπει να **εξερευνηθούν και να συνδημιουργηθούν διάφορες λύσεις δημιουργικής προσβασιμότητας** μαζί με ολόκληρη την ομάδα, για κοινό με **κώφωση / γλώσσα νοημάτων**, άτομα με **προβλήματα όρασης** και κοινό με **γνωστικές ή γλωσσικές προκλήσεις**.

Ως χρήσιμη υπενθύμιση, η **εργασία με άτομα με αναπηρίες** απαιτεί διαφορετικούς τρόπους **οργάνωσης της δημιουργικής διαδικασίας και του χρόνου πρόβας**.

Στην πράξη, αυτό περιλαμβάνει το να **προχωράμε βήμα-βήμα** και να **παρέχονται πολλαπλά διαλείμματα**.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Ο όρος «υπηρεσίες προσβασιμότητας» αναφέρεται σε ένα φάσμα εργαλείων, λειτουργιών και διευκολύνσεων που έχουν σχεδιαστεί για να καθιστούν τα περιβάλλοντα, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες προσβάσιμα σε άτομα με διαφορετικές ικανότητες. Αυτές οι υπηρεσίες διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες, όπως κινητικές, αισθητηριακές, γνωστικές ή επικοινωνιακές δυσκολίες, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, να προσανατολίζονται σε χώρους και να συμμετέχουν πλήρως σε δραστηριότητες.

Ο στόχος των υπηρεσιών προσβασιμότητας είναι η αφαίρεση εμποδίων και η προώθηση της ένταξης, εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για όλους να συμμετέχουν και να επωφελούνται από διάφορες πτυχές της κοινωνίας.

Πίνακας 1. Υποστήριξη για οπτικές πληροφορίες

ΚΑΝΑΛΙ	ΠΟΤΕ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΟΧΟΣ
Οπτικό	Πριν	Φυλλάδιο πληροφοριών με μεγάλα γράμματα	Εξωτερικός ή εσωτερικός πάροχος εκτύπωσης
Ακουστικό	Πριν	Ηχητική Εισαγωγή (AI)	Ηχητικός Περιγραφέας
	Κατά τη διάρκεια	Ακουστική Περιγραφή (AD)	
		Ηχητικοί Υπότιτλοι ή Υπέρτιτλοι (AST)	
Απτικό	Πριν	Φυλλάδιο πληροφοριών σε Μπράιγ	Μεταφραστής Μπράιγ
		Απτική ξενάγηση (με ακουστική υποστήριξη)	Εκπαιδευμένο προσωπικό, Ηχητικός Περιγραφέας

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Πίνακας 2. Υποστήριξη για ακουστικές πληροφορίες

ΚΑΝΑΛΙ	ΠΟΤΕ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΟΧΟΣ
Οπτικό	Πριν	Διερμηνεία Νοηματικής Γλώσσας (SLI) για εισαγωγή	Διερμηνεία Νοηματικής Γλώσσας
	Κατά τη διάρκεια	Διερμηνεία Νοηματικής Γλώσσας (SLI)	
		Υπέρτιτλοι	Εξειδικευμένος Υποτιτλιστής στην οπτικοακουστική μετάφραση
		Υπότιτλοι για Κωφούς (SDH)	
Ακουστικό	Κατά τη διάρκεια	Βρόχος Ακοής	Συσκευές από εξειδικευμένες εταιρείες
Απτικό		Καρέκλες με δόνηση	

Επιπρόσθετη υποστήριξη

Δεν είναι όλες οι αναπηρίες ορατές, και για να διασφαλιστεί η ένταξη και για άτομα με γνωστικές, διανοητικές ή ψυχιατρικές δυσκολίες (όπως διαταραχή αυτιστικού φάσματος, άνοια, κατάθλιψη και άλλες ψυχιατρικές καταστάσεις), η προσθήκη, αντικατάσταση ή προσαρμογή επιπλέον υποστηρικτικών μέτρων στις προαναφερόμενες υπηρεσίες προσβασιμότητας μπορεί να ενισχύσει τη δραστήρια συμμετοχή.

Μερικά παραδείγματα:

- **Εύκολα αναγνώσματα πριν από την εκδήλωση:** Δεν μπορούν όλοι οι άνθρωποι να επεξεργαστούν εύκολα μεγάλο όγκο πληροφοριών ταυτόχρονα. Ένα εύκολο ανάγνωσμα αποτελείται από σύντομες προτάσεις, υποστηρίζεται με εικόνες, χρησιμοποιεί απλοποιημένη γλώσσα με μεγάλα και ευδιάκριτα γράμματα και αποφεύγει στοιχεία που αποσπούν την προσοχή από τις βασικές πληροφορίες.
- **Χαλαρές παραστάσεις:** Αυτές περιλαμβάνουν έναν χώρο “χαλάρωσης” για λίγη ηρεμία, χαμηλό φωτισμό στην αίθουσα για αποφυγή πλήρους σκοταδιού, και προσεκτική χρήση ήχου που μπορεί να προκαλέσει δυσφορία στο κοινό.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Διαγλωσσικές μεταφράσεις: Πρόκειται για μεταφράσεις μεταξύ γλωσσών, με στόχο τη μεταφορά νοήματος από μια γλώσσα σε άλλη και τη δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ ομιλητών διαφορετικών γλωσσών. Για παράδειγμα, μπορούν να γίνουν μεταξύ προφορικών Αγγλικών και Ιταλικών, μεταξύ προφορικών Αγγλικών και Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας ή μεταξύ Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας και Φινλανδικής Νοηματικής Γλώσσας.

Υπενθυμίζουμε:

- Το προωθητικό υλικό της εκδήλωσης θα πρέπει να παρέχεται σε διαφορετικές μορφές (format) και να αναγράφει σαφώς τις διαθέσιμες υπηρεσίες προσβασιμότητας.
- Η διερμηνεία νοηματικής γλώσσας σε ζωντανές παραστάσεις διαφέρει σημαντικά από τις καθημερινές δραστηριότητες. Πρέπει να ενσωματώνεται στο έργο ήδη από τη φάση των προβών.
- Όταν ο στόχος είναι η προσβασιμότητα, η υποδοχή στο χώρο πρέπει να είναι φιλική και προσβάσιμη. Αυτό σημαίνει ότι το προσωπικό του χώρου θα πρέπει να έχει κατάλληλη εκπαίδευση για θέματα αυτισμού, για κινητικές και αισθητηριακές αναπηρίες και δυσκολίες, και να διαθέτει φροντιστική και φιλόξενη στάση κατά την αλληλεπίδραση και καθοδήγηση των επισκεπτών στην παράσταση.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Αρχές Ασφαλούς Χώρου για το Πολυγλωσσικό και Πολυπολιτισμικό Έργο PASS

Ένας ασφαλής και συμπεριληπτικός χώρος είναι εκείνος όπου όλοι/ες νιώθουν ασφαλείς, ότι χαίρουν του σεβασμού και της εκτίμησης, τόσο σωματικά όσο και ψυχικά. Αυτό είναι σημαντικό διότι επιτρέπει στα άτομα να συμμετέχουν ελεύθερα, χωρίς φόβο προσβολής, εκφοβισμού ή οποιασδήποτε μορφής βλάβης.

Το Πρόγραμμα PASS λειτουργεί σε ένα πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό πλαίσιο και, για να διασφαλιστεί το αίσθημα ασφάλειας για όλους τους συμμετέχοντες, τηρούμε τις Αρχές Ασφαλούς Χώρου.

Με αυτές τις Αρχές, ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι κάθε άτομο, ανεξαρτήτως καταγωγής ή ταυτότητας, μπορεί να συμμετέχει πλήρως και άνετα στις εκδηλώσεις ή τις δραστηριότητές μας, γνωρίζοντας ότι βρίσκεται σε ένα υποστηρικτικό και φιλόξενο περιβάλλον.

Κοινή Ευθύνη (Shared Responsibility) Η δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος είναι μια συλλογική προσπάθεια. Κάθε συμμετέχων/ ουσά συμβάλλει στην ασφάλεια ή την ανασφάλεια του χώρου, είτε το γνωρίζει είτε όχι. Ο σεβασμός προς τα άλλα άτομα αποτελεί το θεμέλιο της κοινότητάς μας.	Ευαισθησία στη Διαφορετικότητα (Sensitivity to Diversity) Σεβόμαστε τα άλλα άτομα και προσπαθούμε να έχουμε ευαισθησία στη διαφορετικότητα της κοινότητας και στις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων. Αποφεύγουμε να κάνουμε υποθέσεις για τα άλλα άτομα και δεν ενεργούμε βάσει αυτών.
Ενσυναίσθηση και Φροντίδα (Awareness and Care) Δίνουμε προσοχή στους ανθρώπους γύρω μας. Νοιαζόμαστε για το τι λένε, πώς αισθάνονται και πώς τα λόγια και οι πράξεις μας τους επηρεάζουν.	Θετική Ατμόσφαιρα (Positive Atmosphere) Συνεισφέρουμε στη δημιουργία θετικής ατμόσφαιρας μέσα από τις πράξεις μας. Είμαστε δίκαιοι/ες με τους άλλους και αποφεύγουμε τα βιαστικά συμπεράσματα.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

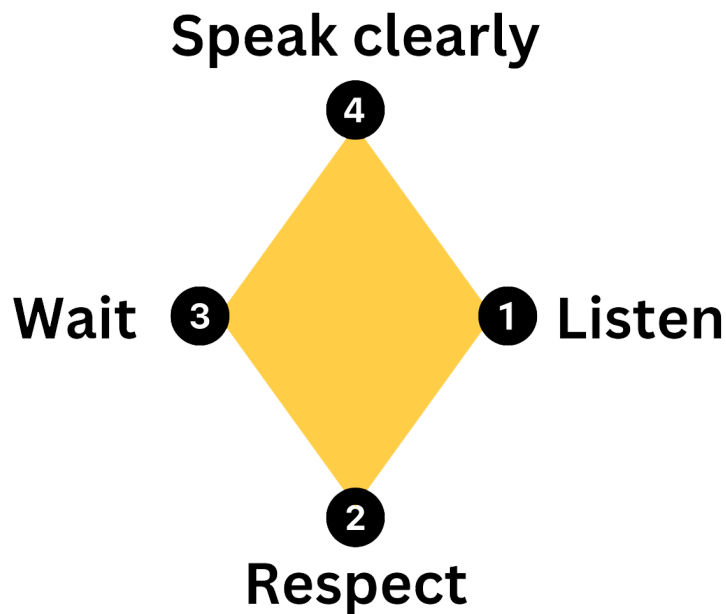
Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Συμμετοχή και Ένταξη (Participation and Inclusion) Θέλουμε όλα τα άτομα να αισθάνονται ότι μπορούν να συμμετέχουν ως ο αυθεντικός τους εαυτός και να αισθάνονται ασφαλείς. Αν δούμε ή βιώσουμε ακατάλληλη συμπεριφορά, έχουμε το δικαίωμα να παρέμβουμε. Βεβαιώνουμε ότι κάθε φωνή ακούγεται και λαμβάνεται υπόψη. Αποδεχόμαστε ότι δεν θέλουν όλα τα άτομα να έχουν την ίδια παρουσία ή τρόπο συμμετοχής και ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι να συμμετέχει κάποιος/α.	Σεβασμός Ορίων και Ακεραιότητας (Respecting Boundaries & Integrity) Γνωρίζουμε και σεβόμαστε τα διαφορετικά όρια των άλλων. Η ταυτότητα του κάθε ατόμου είναι δική του υπόθεση και το φύλο, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η πολιτική πεποίθηση ή η εθνικότητα δεν πρέπει να κρίνονται από την εμφάνιση. Σεβόμαστε τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα των άλλων. Όχι σημαίνει όχι —δεν ενοχλούμε κανένα άτομο λεκτικά, με άγγιγμα ή με βλέμμα.
Μηδενική Ανοχή στην Παρενόχληση (Zero Tolerance for Harassment) Έχουμε μηδενική ανοχή για κάθε μορφή παρενόχλησης, εκφοβισμού, διάκρισης και ρατσισμού. Αν μας ζητηθεί να σταματήσουμε μια παρενοχλητική συμπεριφορά, πρέπει να σταματήσουμε αμέσως.	Δημιουργική και Επικοινωνιακή Ανατροφοδότηση (Constructive Feedback) Αν λάβουμε κριτική για τη συμπεριφορά μας, απαντούμε με επικοινωνιακό τρόπο. Οι παρεξηγήσεις και οι διαφωνίες είναι πιθανές, αλλά μπορούμε να διασφαλίσουμε ένα ασφαλές περιβάλλον για όλους και όλες χρησιμοποιώντας αρχές επικοινωνιακής επίλυσης συγκρούσεων.

Οδηγίες Επικοινωνίας

Η τήρηση αυτών των οδηγιών είναι εξαιρετικά σημαντική σε μια πολυγλωσσική παραγωγή με άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς και υπόβαθρα, καθώς αυτή η προσέγγιση βοηθά να διασφαλιστεί ότι όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες λαμβάνουν τις απαραίτητες πληροφορίες έγκαιρα και ισότιμα, και ότι οι διαδικασίες εξελίσσονται όσο το δυνατόν πιο ομαλά, με σεβασμό προς τους άλλους/ τις άλλες.

Ως γενικός κανόνας, ακολουθούμε πάντα τις «**Τέσσερις Αρχές του Διαλόγου**» (Isaacs, W.), για να διασφαλιστεί η ψυχολογική ασφάλεια:

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

1. **ΑΚΟΥΣΤΕ.** Συμφωνήστε σε μια σαφή σειρά ομιλητών. Μην διακόπτετε όταν κάποιος μιλά και υπενθυμίζετε στους άλλους να ακούν όταν δεν είναι η σειρά τους να μιλήσουν. Ακούστε για να κατανοήσετε, όχι μόνο για να απαντήσετε.
2. **ΣΕΒΑΣΜΟΣ.** Να αντιμετωπίζετε τις απόψεις των άλλων με ανοικτό μυαλό και σεβασμό. Μην χρησιμοποιείτε βίαιη επικοινωνία, μην κοροϊδεύετε ή κρίνετε κάποιον για το τι λέει ή τον τρόπο που το λέει. Να είστε συνειδητοποιημένοι/ες ότι μπορεί να υπάρξει παρεξήγηση και ότι κάθε άτομο έχει τα δικά του όρια, τις δυνάμεις, τις αδυναμίες και το δικαίωμα να γίνει σεβαστό, είτε συμφωνείτε είτε διαφωνείτε με τις απόψεις του.
3. **ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ.** Χρησιμοποιείτε οπτικά σήματα (π.χ. υψώνοντας το χέρι) για να ζητήσετε τη σειρά σας να μιλήσετε. Να είστε υπομονετικοί/ές και μιλήστε μόνο κατά τη σειρά σας, ώστε να επιτρέψετε στα άλλα άτομα να εκφράσουν τις ιδέες και τις απόψεις τους χωρίς υποθέσεις, κρίσεις ή οριστικές απόψεις για το τι λένε.
4. **ΜΙΛΗΣΤΕ ΚΑΘΑΡΑ.** Να είστε γνήσιοι/ες και ειλικρινείς· χρησιμοποιείτε σαφή και απλή γλώσσα και αποφύγετε πολύπλοκες προτάσεις. Προσπαθήστε πάντα να προσαρμόζετε την ένταση της φωνής σας στον χώρο πρόβας, λαμβάνοντας υπόψη την ηχώ, το μέγεθος του χώρου, τον αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν και την απόσταση.

Τι σημαίνει στην πράξη

- Ισότητα και Προσβασιμότητα:
 - Όλα τα άτομα που συμμετέχουν πρέπει να λαμβάνουν τις ίδιες πληροφορίες ταυτόχρονα, για να συμμετέχουν ισότιμα.
 - Σαφείς και προσβάσιμες οδηγίες διασφαλίζουν ότι οι συμμετέχοντες με αισθητηριακές ευαισθησίες ή στο φάσμα του αυτισμού μπορούν να συμμετάσχουν χωρίς επιπλέον άγχος ή σύγχυση.
- Υπέρβαση γλωσσικών εμποδίων:
 - Όταν η πρώτη γλώσσα κανενός ατόμου δεν είναι τα Αγγλικά, είναι σημαντικό όλες οι οδηγίες να μεταφράζονται με ακρίβεια και κατανοητά.
 - Χρησιμοποιείτε οπτικές και γραπτές οδηγίες.
 - Διανέμετε όλες τις οδηγίες σε γραφικά και οπτικά υλικά, ώστε να είναι εύκολα κατανοητά από όλους/ες.
 - Χρησιμοποιείτε σαφή και απλή γλώσσα, αποφεύγοντας πολύπλοκες δομές προτάσεων.
- Σαφήνεια Επικοινωνίας:
 - Σαφή πρωτόκολλα επικοινωνίας και ρόλοι βοηθούν στην αποφυγή απογοήτευσης και εξασφαλίζουν ομαλή διεξαγωγή της διερμηνείας νοηματικής γλώσσας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα άτομα με προβλήματα ακοής, ώστε να μπορούν να ακολουθούν τη συζήτηση και να συμμετέχουν ενεργά.
 - Ως πρακτικό παράδειγμα, χρησιμοποιήστε τον κανόνα αριθ. 3 από τις “Τέσσερις Αρχές Διαλόγου”, συμφωνώντας σε μια σειρά ομιλητών και κανονισμούς επικοινωνίας.
 - Για να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα, βεβαιωθείτε ότι υπάρχει πάντα διερμηνέας νοηματικής γλώσσας με σαφή ορατότητα προς όλους/ες τους/τις εισηγητές/ εισηγήτριες. Επιπλέον, χρησιμοποιείτε πρόσθετους διερμηνείς ή βοηθητικές συσκευές όπου χρειάζεται, ώστε όλοι/ες να μπορούν να παρακολουθούν την πρόβα.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

- Ένα ήρεμο και τακτοποιημένο περιβάλλον:
 - Σαφείς οδηγίες και χρονοδιαγράμματα βοηθούν στη δημιουργία ενός ήρεμου και τακτοποιημένου περιβάλλοντος εκπαίδευσης, κάτι που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για άτομα με αισθητηριακές ευαισθησίες ή άτομα στο φάσμα του αυτισμού. Αυτό μειώνει το άγχος και βοηθά όλους και όλες να συγκεντρωθούν καλύτερα.
- Ομαλή συνεργασία:
 - Όταν όλοι και όλες γνωρίζουν πώς και πότε να επικοινωνούν, η συνεργασία ρέει καλύτερα και πιο αποτελεσματικά. Αυτό συμβάλλει στη διασφάλιση ότι το έργο προχωρά όπως έχει προγραμματιστεί και ότι όλα τα άτομα μπορούν να προσφέρουν το καλύτερό τους.
 - Συλλέγετε τακτικά ανατροφοδότηση από όλα τα άτομα που συμμετέχουν και κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στις πρακτικές επικοινωνίας.
 - Διατηρήστε ένα ανοιχτό κανάλι συζήτησης όπου όλοι και όλες μπορούν να εκφράζουν ανησυχίες και προτάσεις.

Λεξιλόγιο και επιλογή λέξεων

Η ένταξη μπορεί να διασφαλιστεί μέσω του λεξιλογίου και της επιλογής λέξεων, χρησιμοποιώντας γλώσσα σεβαστική, ουδέτερη και χωρίς προκαταλήψεις. Οι λέξεις διαμορφώνουν τις αντιλήψεις και μπορούν είτε να ενισχύσουν στερεότυπα είτε να προωθήσουν την κατανόηση.

Επιλέγοντας συμπεριληπτική γλώσσα, αναγνωρίζουμε διαφορετικές εμπειρίες και ταυτότητες, κάνοντας όλους να αισθάνονται ορατοί και σεβαστοί. Η αποφυγή προσβλητικών όρων, η χρήση ουδέτερης γλώσσας ως προς το φύλο και η ευαισθησία στις πολιτισμικές διαφορές συμβάλλουν σε ένα περιβάλλον ένταξης.

Η συνειδητή αυτή χρήση λέξεων ενισχύει μια κουλτούρα σεβασμού και ενσυναίσθησης, ενθαρρύνει τη συμμετοχή και εξασφαλίζει ότι όλοι νιώθουν ευπρόσδεκτοι και εκτιμημένοι.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Μιλάμε βάζοντας «πρώτα το άτομο» (People-first language)

Βάζοντας «πρώτα το άτομο» στην ομιλία μας δίνουμε έμφαση στο άτομο παρά στην αναπηρία του, προωθώντας τον σεβασμό και μειώνοντας το στίγμα. Απαιτεί ευαισθησία στις ατομικές προτιμήσεις, τις διαφορετικές εμπειρίες και τις πολιτισμικές διαφορές, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει προσβασιμότητα και ένταξη. Αυτή η εξελισσόμενη προσέγγιση ενθαρρύνει σεβαστική επικοινωνία και μια ολιστική ματιά στα άτομα.

Μερικά παραδείγματα:

Αντί για «ανάπηρο άτομο», χρησιμοποιήστε «άτομο με αναπηρία».

Αντί για «αυτιστικό παιδί», πείτε «παιδί με αυτισμό».

Αντί για «καθισμένος σε αναπηρικό αμαξίδιο», πείτε «άτομο που χρησιμοποιεί αναπηρικό αμαξίδιο».

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Ένα άτομο με προβλήματα όρασης δεν είναι το ίδιο με ένα άτομο που είναι τυφλό. Ομοίως, ένα άτομο με μερική απώλεια ακοής δεν είναι το ίδιο με ένα άτομο που είναι κωφό. Είναι σημαντικό να σέβεστε τις προσωπικές προτιμήσεις: ενώ μερικά άτομα μπορεί να προτιμούν τη γλώσσα ταυτότητας (identity-first language), όπως «τυφλό άτομο» ή «κωφό άτομο», ειδικά μέσα στην κοινότητά τους, άλλα ίσως όχι. Σε περίπτωση αμφιβολίας, είναι καλύτερο να ρωτάτε πώς προτιμούν να αναφέρονται.

Δημιουργία Προσβάσιμων Παραστάσεων: Σχέδια & Λίστες

Ελέγχου

Το σχέδιο προσβασιμότητας συντονίζει την εφαρμογή της νομοθεσίας, προσδιορίζοντας και σχεδιάζοντας τις ενέργειες που απαιτούνται ώστε ο χώρος, τα κτίρια, οι μεταφορές, τα προϊόντα, οι υπηρεσίες και η επικοινωνία να είναι προσβάσιμα για όλους και όλες.

Στο πλαίσιο του έργου PASS, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η παράσταση περιλαμβάνει τέσσερις (4) διαφορετικούς εταίρους, συνεπώς τέσσερις διαφορετικές ομάδες παραγωγής, παραστάσεις και τοποθεσίες.

ΒΗΜΑ 1: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Η προσβασιμότητα των χώρων στην Ευρώπη ρυθμίζεται από τη νομοθεσία, ωστόσο όχι όλα τα υπάρχοντα κτίρια στον χώρο των τεχνών της σκηνής πληρούν τις απαιτήσεις προσβασιμότητας. Για αυτό, η αξιολόγηση παρέχει μια γενική και συγκεκριμένη εικόνα για το ποιες υπηρεσίες λείπουν και ποιες προσαρμογές μπορούν να γίνουν.

Η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορες μεθόδους και συνιστάται η συνεργασία με επαγγελματίες. Ένα από τα πιο σημαντικά βήματα είναι η πραγματοποίηση επιτόπιου ελέγχου με επαγγελματίες και στη συνέχεια η δοκιμή από χρήστες (user test), που μπορεί να παρέχει χρήσιμα σχόλια από τους τελικούς χρήστες του χώρου.

Η **Λίστα Ελέγχου Προσβασιμότητας του ACCAC** έχει σκοπό να βοηθήσει στην αξιολόγηση της προσβασιμότητας πολιτιστικών χώρων και εγκαταστάσεων.

Προώθηση και Μάρκετινγκ

1. Μάρκετινγκ	YES	NO
Χρησιμοποιούνται διάφορα μέσα για την πληροφόρηση;	☐	☐
Είναι η ιστοσελίδα προσβάσιμη για άτομα με προβλήματα όρασης;	☐	☐
Είναι οι βασικές πληροφορίες σαφείς και ευανάγνωστες;	☐	☐
Είναι οι πληροφορίες εύκολες στην κατανόηση;	☐	☐
2. Πληροφόρηση και Προσβασιμότητα	YES	NO
Υπάρχουν πληροφορίες προσβασιμότητας στο Διαδίκτυο;	☐	☐
Περιέχουν άλλες πληροφορίες στοιχεία για την προσβασιμότητα;	☐	☐
Υπάρχει φυλλάδιο/οδηγός εισαγωγής για την προσβασιμότητα;	☐	☐
Υπάρχουν πληροφορίες προσβασιμότητας με άλλους τρόπους;	☐	☐

Προσβασιμότητα Κτιρίου και Περιβάλλοντο

1. Αφιξη στο κτίριο	YES	NO
Μπορεί να σταματήσει το αυτοκίνητο στην είσοδο;	☐	☐
Υπάρχουν προσβάσιμες θέσεις στάθμευσης;	☐	☐
Υπάρχει επαρκής αριθμός θέσεων στάθμευσης ΑΜΕΑ;	☐	☐
Υπάρχουν θέσεις κοντά στην είσοδο;	☐	☐
Είναι ελεύθερη η διαδρομή προς την είσοδο;	☐	☐
2. Είσοδος	YES	NO
Υπάρχει είσοδος με σκαλοπάτια;	☐	☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Εάν υπάρχει ράμπα, συμμορφώνεται με τους κανονισμούς;	☐	☐
Εάν υπάρχει ασανσέρ/ανυψωτικό, είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τους κανονισμούς;	☐	☐
Υπάρχει χώρος για περιστροφή αναπηρικού αμαξιδίου (min. 1500x1500 mm);	☐	☐
Υπάρχει σκαλοπάτι ενσωματωμένο στο δάπεδο;	☐	☐
Μπορεί ο χρήστης/ η χρήστρια αναπηρικού αμαξιδίου να ανοίξει και να χειριστεί την πόρτα;	☐	☐
Είναι η κίνηση στην είσοδο ασφαλής;	☐	☐
Λαμβάνεται υπόψη η ευκολία πλοήγησης στο σχεδιασμό;	☐	☐
Βοηθά το προσωπικό στη μετακίνηση ή καθοδήγηση και στην παροχή βοηθημάτων;	☐	☐
3. Μετακίνηση στο εσωτερικό του κτιρίου	YES	NO
Υπάρχουν βοηθήματα για μετακίνηση (αναπηρικό αμαξίδιο, ρολέρ, καρότσι);	☐	☐
Όλοι οι χώροι είναι προσβάσιμοι χωρίς εμπόδια;	☐	☐
Εάν υπάρχει ράμπα, συμμορφώνεται με τους κανονισμούς;	☐	☐
Εάν υπάρχει ασανσέρ/ανυψωτικό, είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τους κανονισμούς;	☐	☐
Υπάρχει τουλάχιστον μία πόρτα προσβάσιμη σε κάθε δωμάτιο (min. πλάτος 90 cm);	☐	☐
Έχετε επαρκή χώρο, για παράδειγμα, στον χώρο που απαιτείται για την ακτίνα στροφής ενός αναπηρικού αμαξιδίου; (Το ελάχιστο μέγεθος στροφής είναι περίπου 1500 x 1500 mm).	☐	☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Είναι η κινητικότητα ασφαλής;	☐	☐
Λαμβάνεται υπόψη η ευκολία πλοήγησης στο σχεδιασμό;	☐	☐
4. Μετακίνηση εξωτερικά και μεταξύ κτιρίων	YES	NO
Οι διάδρομοι είναι ελεύθεροι εμποδίων;	☐	☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Η μετακίνηση είναι ασφαλής;	☐	☐
Λαμβάνεται υπόψη η ευκολία πλοήγησης και η φυσικότητα των διαδρομών;	☐	☐
5. Παραμονή στο κτίριο	YES	NO
Το προσωπικό γνωρίζει τα βασικά των διαθέσιμων βοηθημάτων και υπηρεσιών;	☐	☐
Όλα τα μέλη του προσωπικού μπορούν να βοηθήσουν άτομα με κινητικά ή άλλα προβλήματα;	☐	☐
Το ηχητικό περιβάλλον είναι αποδεκτό;	☐	☐
Υπάρχουν τουαλέτες κατάλληλες για ΑΜΕΑ;	☐	☐
Υπάρχουν κρεμάστρες σε χαμηλό ύψος;	☐	☐
Υπάρχουν επαρκείς θέσεις στους κοινόχρηστους χώρους;	☐	☐
Τουλάχιστον μέρος των υπηρεσιών είναι σε κατάλληλο ύψος για χρήστες αναπηρικού αμαξιδίου;	☐	☐
Ο φωτισμός στις αίθουσες είναι επαρκής αλλά χωρίς θάμβος;	☐	☐
Η ποιότητα του αέρα είναι αποδεκτή;	☐	☐
Οι εσωτερικοί χώροι είναι μη καπνιζόμενοι;	☐	☐
6. Πυρασφάλεια	YES	NO
Υπάρχουν οπτικοί συναγερμοί πυρκαγιάς;	☐	☐
Μπορούν τα άτομα με κινητικά προβλήματα να εξέλθουν ή να μετακινηθούν σε άλλο τμήμα χωρίς βοήθεια;	☐	☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

ΒΗΜΑ 2: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Με βάση τα συμπεράσματα της αξιολόγησης προσβασιμότητας, όλα τα δεδομένα πρέπει να αναλυθούν και να συνταχθεί σχέδιο δράσης.

Η βέλτιστη πρακτική για την αντιμετώπιση αδυναμιών και εμποδίων είναι το **Σχέδιο Δράσης Προσβασιμότητας 5 Βημάτων**:

1. Σχεδίαση επαγγελματικής αξιολόγησης προσβασιμότητας που αναδεικνύει τα σύνθετα εμπόδια και παρέχει μετρήσεις.
2. Αξιολόγηση των εμποδίων προς αφαίρεση, ενδεχομένως με σχέδιο ανακαίνισης του χώρου.
3. Έλεγχος διαθέσιμου χρόνου και προϋπολογισμού.
4. Δημιουργία διαγράμματος ροής για τις προσαρμογές: εργαλείο για σχεδιασμό και επικοινωνία.
5. Οι προσαρμογές δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο μελλοντικές ενέργειες. Επιλογή κατάλληλης σειράς δράσεων για διαφορετικές φάσεις.

Στρατηγικοί Στόχοι & Ενέργειες

Κατά τον σχεδιασμό των στρατηγικών στόχων για προσβάσιμες παραστάσεις, η **προσβασιμότητα πρέπει να ενσωματώνεται και να προτεραιοποιείται**. Αυτό περιλαμβάνει:

- Προώθηση προσβασιμότητας
- Βελτίωση φυσικών συνθηκών και υποδομών
- Προσαρμογή τρόπων επικοινωνίας και υπηρεσιών
- Εκπαίδευση για προσβασιμότητα

Κάθε παράσταση έχει επίσης τους δικούς της στόχους και ενέργειες ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Πίνακας Στρατηγικών Στόχων και Ενεργειών (Παράδειγμα)

Στόχος	Ενέργεια	Θέσεις Ευθύνης & Ρόλοι	Χρήστες	Δείκτες αξιολόγησης	Προθεσμία & Προϋπολογισμός

Πρόγραμμα Εφαρμογής

Για την υλοποίηση των ενεργειών, για κάθε υπηρεσία είναι σημαντικό να δημιουργηθεί λίστα ελέγχου. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει:

- Χρονοπρογραμματισμός
- Τεχνικές απαιτήσεις
- Ειδική οργάνωση και πλοήγηση
- Επικοινωνία
- Εκπαίδευση

Βήματα Εκπαίδευσης

1. **Αξιολόγηση Αναγκών Εκπαίδευσης:** Καθορισμός αποτελεσμάτων που πρέπει να επιτευχθούν από τους συμμετέχοντες.
2. **Σχεδιασμός Προγράμματος Εκπαίδευσης:** Ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων στις δραστηριότητες για τον καθορισμό μαθησιακών στόχων.
3. **Ανάπτυξη Υλικού:** Κατάλογος πόρων που απαιτούνται για τις δραστηριότητες (π.χ. εκπαιδευτές, χώροι, τεχνολογίες).
4. **Υλοποίηση:** Συμμετοχή της ομάδας στην εκπαίδευση.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανάκλουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

5. **Αξιολόγηση:** Εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των συνολικών στόχων του προγράμματος.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

5. Αξιολόγηση Εκπαίδευσης

Αξιολόγηση: Πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση για να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των συνολικών στόχων του προγράμματος.

Πλάνο δράσης:

Ημέρα πριν την εκδήλωση	Ημέρα της εκδήλωσης	Λίγο πριν την παράσταση	Μετά την εκδήλωση
Το ταμείο είναι έτοιμο να υποδεχτεί τους παρόχους εγκαταστάσεων πρόσβασης Τελικός έλεγχος αυτοπροσώπως με τους παρόχους εγκαταστάσεων πρόσβασης Παρουσίαση των παρόχων εγκαταστάσεων πρόσβασης στους τεχνικούς, την δημιουργική ομάδα και το προσωπικό υποδοχής Ευκαιρία για το προσωπικό να παρατηρήσει τις εγκαταστάσεις πρόσβασης εν δράσει Πλήρης έλεγχος λειτουργικότητας όλου του εξοπλισμού	Πλήρης έλεγχος του εξοπλισμού κατά την εγκατάστασή του Τελικός έλεγχος ότι το προσωπικό γνωρίζει την προσβάσιμη εκδήλωση Το ταμείο και η μπροστινή είσοδος γνωρίζουν πού βρίσκονται οι συσκευές και οι εγκαταστάσεις και πώς να τις χειρίζονται Μπολ με νερό και χώρος πρασίνου για σκύλους βοήθειας	Οι θεατές έχουν επαρκή χρόνο για να αποκτήσουν πρόσβαση στις θέσεις τους και να στραφούν σε φορητές συσκευές. Ελέγξτε ότι οι θεατές έχουν σαφή εικόνα και εικόνα των παρεχόμενων υπηρεσιών (υπότιτλοι, λεζάντες, διερμηνέας νοηματικής γλώσσας, σκηνή). Ελέγξτε και βεβαιωθείτε ότι οι φορητές συσκευές λειτουργούν και ότι οι θεατές γνωρίζουν πώς να τις χρησιμοποιούν. Συμφωνήστε σε μια χειρονομία με την οποία ένας θεατής θα επικοινωνήσει την ανάγκη για βοήθεια με συσκευές ή άλλους λόγους κατά τη διάρκεια της παράστασης.	Λήψη σχολίων από τους πελάτες και τον πάροχο της δυνατότητας πρόσβασης Παροχή μιας σειράς μεθόδων για την παροχή σχολίων Τήρηση αρχείου για μελλοντικά ζητήματα (που συλλέγονται από τα σχόλια) Διασφάλιση ότι όλες οι φορητές συσκευές συλλέγονται, όλος ο εξοπλισμός συσκευάζεται και ταξινομείται/επιστρέφεται Διασφάλιση ότι τα τιμολόγια εξοφλούνται άμεσα και παροχή σχολίων στους παρόχους/προμηθευτές

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Co-funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

ΒΗΜΑ 3: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η διαχείριση της προσβασιμότητας σε μια πολιτιστική εκδήλωση απαιτεί **σχεδιασμό, συντονισμό, επικοινωνία και συλλογή ανατροφοδότησης από χρήστες και συνεργάτες.**

- Σημαντικό: λειτουργία σε **δύο επίπεδα** – εσωτερικό και εξωτερικό.
- Στην πορεία της δημιουργικής προσβασιμότητας, όλοι οι συνεργάτες συμμετέχουν και συμβουλευονται για το σχέδιο δράσης και την υλοποίησή του.

Άλλες λίστες ελέγχου για πλήρη διαχείριση προσβάσιμης εκδήλωσης:

1. Λίστα ελέγχου επιλογής παραγωγής
2. Λίστα ελέγχου εξωτερικών ρυθμίσεων
3. Λίστα ελέγχου εσωτερικών ρυθμίσεων
4. Λίστα ελέγχου επικοινωνίας
5. Λίστα ελέγχου μετεκδήλωσης και ανατροφοδότησης

1. Επιλογή Προσβάσιμης Παραγωγής

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Διασφάλιση ότι η προσβασιμότητα του χώρου όπου προγραμματίζεται η εκδήλωση συμμορφώνεται με τις οδηγίες		☐
Έλεγχος ημερομηνιών εκδηλώσεων και διαθεσιμότητας χώρου		☐
Επιλογή καλλιτεχνικής ομάδας που είναι πρόθυμη να δημιουργήσει πλήρως προσβάσιμη εκδήλωση		☐
Παροχή εκπαίδευσης στην ομάδα παραγωγής σχετικά με την προσβασιμότητα		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

2α. Εξωτερικές Ρυθμίσεις με: ΗΧΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΑ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Επικοινωνία με έναν ή περισσότερους περιγραφείς και συμφωνία προσφοράς		☐
Ενημέρωση για δυνατότητες πρόσβασης και ημερομηνίες παραστάσεων		☐
Παράδοση υλικού προετοιμασίας, π.χ. φυλλάδιο κειμένου, πρόγραμμα, βιντεοσκόπηση		☐
Ρυθμίσεις για την ηχογράφηση εξατομικευμένης εισαγωγής		☐

2β. Εξωτερικές Ρυθμίσεις με: ΔΙΕΡΜΗΝΕΑ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Επικοινωνία με έναν ή περισσότερους διερμηνείς και συμφωνία προσφοράς		☐
Ενημέρωση για δυνατότητες πρόσβασης και ημερομηνίες παραστάσεων		☐
Παράδοση υλικού προετοιμασίας, π.χ. φυλλάδιο κειμένου, σενάριο, βιντεοσκόπηση		☐
Ρυθμίσεις για τη διερμηνεία γενικής εισαγωγής		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

3α. Εσωτερικές Ρυθμίσεις με: ΤΑΜΕΙΟ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Υπάρχει αποτελεσματική κατανομή θέσεων στο χώρο		☐
Υπηρεσία έκδοσης εισιτηρίων		☐
Υπάρχει τουλάχιστον ένα άτομο που μπορεί να παρέχει προσβάσιμες πληροφορίες για εισιτήρια και παραστάσεις		☐
Διαθεσιμότητα προσβάσιμων υλικών για την παράσταση		☐

3β. Εσωτερικές Ρυθμίσεις με: ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Διαδικασίες για υποστήριξη χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων		☐
Εξατομικευμένες εισαγωγές και κατανομή θέσεων		☐
Ανάγκη επιπλέον προσωπικού για βοήθεια από είσοδο μέχρι αίθουσα παράστασης		☐
Παροχή κατάλληλου χώρου για βοηθητικά σκυλιά		☐
Οργάνωση διανομής και συλλογής συσκευών προσβασιμότητας		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

3γ. Εσωτερικές Ρυθμίσεις με: ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ / ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Δημιουργία και παροχή γενικής εισαγωγής		☐
Χρονοπρογραμματισμός γενικών και εξατομικευμένων εισαγωγών		☐
Αναφορά σε εξωτερικούς επαγγελματίες		☐

3δ. Εσωτερικές Ρυθμίσεις με: ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Ρυθμίσεις για αναγνώριση φωνής		☐
Ρυθμίσεις για Αγγίγματος Ξενάγηση (Touch Tour)		☐

3ε. Εσωτερικές Ρυθμίσεις με: ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Τοποθεσίες για διαφορετικές εισαγωγές		☐
Παροχή καρεκλών για τις εισαγωγές		☐
Χρονοπρογραμματισμός φωνητικής αναγνώρισης και Αγγίγματος ξενάγησης		☐
Εγκατάσταση και λειτουργία ηχητικής περιγραφής		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Εγκατάσταση βρόχου ακοής		☐
Εγκατάσταση υποτιτλισμού		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

4. Επικοινωνία με: ΚΟΙΝΟ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Η επικοινωνία ευθυγραμμίζεται με οργανώσεις που εργάζονται με το κοινό στόχο		☐
Διαθεσιμότητα πληροφοριών για πρόσβαση στον χώρο και περιεχόμενο παράστασης σε ιστοσελίδα και μέσα εκδήλωσης		☐
Πρώθηση της εκδήλωσης μέσω ποικίλων μέσων		☐
Η ιστοσελίδα ακολουθεί οδηγίες ψηφιακής προσβασιμότητας		☐
Η ιστοσελίδα περιλαμβάνει audio reader για κείμενα		☐
Διαθεσιμότητα φυλλαδίων σε Μπράιγ και μεγάλων γραμμάτων την ημέρα της εκδήλωσης		☐

5a. Συλλογή Ανατροφοδότησης από: ΚΟΙΝΟ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Choose a method to collect feedback that is accessible for different target audiences (options includes questionnaires, surveys, interviews, feelings scores, focus group)		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

5β. Συλλογή Ανατροφοδότησης από: ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Έλεγχος:	Πότε	Ολοκληρώθηκε/ Μη ολοκληρωμένο
Παροχή εσωτερικού συστήματος αξιολόγησης		☐
Επικοινωνία με παρόχους υπηρεσιών (διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, ηχητικός περιγραφέας, κλπ.)		☐

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

3. Προσβασιμότητα στην Πράξη

Μελέτη Περίπτωσης - έργο PASS

Στο Κεφάλαιο 1 μιλήσαμε για τη **Δημιουργική Προσβασιμότητα**, η οποία αποτέλεσε βασικό στοιχείο της δημιουργικής διαδικασίας του PASS Project για την παραγωγή της τελικής παράστασης σε συνεργασία με τους τέσσερις διαφορετικούς εταίρους.

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται **πώς η προσβασιμότητα εφαρμόστηκε από την αρχή της δημιουργικής διαδικασίας** και ποιες προκλήσεις αναδείχθηκαν από τις καλλιτεχνικές ομάδες και τους συνεργάτες.

Η δημιουργική διαδικασία χωρίστηκε σε τέσσερις (4) φάσεις:

1. Προεργασία
2. Καλλιτεχνικό Residency
3. Πρόβες
4. Παράσταση

Δύναμη: Η ποικιλομορφία, ο πολιτισμικός πλούτος, η συνεργασία και η συλλογική καινοτομία.

Προκλήσεις: Συγκρούσεις οραμάτων, άνιση συμμετοχή, περιορισμοί χρόνου/πόρων, και στρες κατά την παράσταση.

ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ (PREPARATION WORK)

- Σε αυτή τη φάση, η προσβασιμότητα εφαρμόστηκε κατανοώντας τις διαφορετικές ανάγκες ως μέρος του σχεδιασμού, εξασφαλίζοντας ένταξη και βαθύτερη συνεργασία μεταξύ των εταίρων και των δημιουργικών ομάδων.
- Ο χρονοπρογραμματισμός έγινε με προσοχή, για να εξισορροπηθούν διαφορετικές απαιτήσεις και να υπάρχει ευελιξία για άτομα με ποικίλες ανάγκες.
- Οι διαφορετικές γλώσσες, πολιτισμικές πρακτικές, καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία, αναγνωρίστηκαν και αποτέλεσαν εμπλουτισμό της διαδικασίας.

Δυνατά σημεία που τόνισαν οι εταίροι:

- Ευρύ φάσμα εισροών και έμπνευσης, εμπλουτίζοντας τη δημιουργική βάση.
- Δημιουργία εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού από νωρίς, διευκολύνοντας την ομαλή συνεργασία.
- Σαφές όραμα, στόχοι και χρονοδιαγράμματα μείωσαν την αβεβαιότητα και καθόρισαν προσδοκίες.
- Οργανωμένος προγραμματισμός υποστήριξε την ένταξη και την πρόοδο.
- Ποικιλομορφία πολιτισμικών πρακτικών και αναγκών εμπλούτισε τη διαδικασία.

Προκλήσεις που τόνισαν οι εταίροι:

- Υπερπρογραμματισμός που περιορίζει την αυθορμητισμό και την αυτοσχεδιαστική διαδικασία.
- Διαφορετικές ιδέες και στυλ εργασίας προκαλούν συγκρούσεις.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανάκλουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

- Ανισομερής συμμετοχή, με ισχυρές προσωπικότητες να κυριαρχούν στη λήψη αποφάσεων.
- Συντονισμός και χρονοπρογραμματισμός με διαφορετικές ανάγκες και πολιτισμικές πρακτικές είναι πολύπλοκος.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Η βελτίωση της προσβασιμότητας σε αυτή τη φάση θα μπορούσε να περιλαμβάνει:

- **Ενθάρρυνση ευελιξίας:** Διατήρηση «ανοιχτών χρονικών διαστημάτων» στο πρόγραμμα για απρογραμμάτιστη εξερεύνηση και ευθυγράμμιση ιδεών.
- **Διασφάλιση ισότιμης συμμετοχής:** Εφαρμογή δομημένων μεθόδων, όπως συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας ή εναλλασσόμενοι συντονιστές.
- **Βελτίωση εργαλείων προγραμματισμού:** Υιοθέτηση ψηφιακών πλατφορμών που λαμβάνουν υπόψη διαφορετικές διαθεσιμότητες και ανάγκες.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ RESIDENCY

Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, δόθηκε έμφαση στις **αρχές ασφαλούς χώρου (Safe Space Principles)**, με στόχο τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου όλοι οι συμμετέχοντες μπορούσαν να συνεισφέρουν, λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις πολυγλωσσικής επικοινωνίας.

Η **υποστήριξη φιλοξενίας** (κατοικία, γεύματα, logistics) συνέβαλε στη συμμετοχή με προσβασιμότητα, μειώνοντας παράγοντες άγχους εκτός του δημιουργικού έργου.

Δυνατά Σημεία που Τόνισαν οι Εταίροι

- Αφιερωμένος, αδιάλειπτος χρόνος για πειραματισμό και δημιουργικό ρίσκο.
- Συνεργασία σε πραγματικό χρόνο που επέτρεπε συνέργεια και ανακάλυψη.
- Ένα ασφαλές, καθηλωτικό περιβάλλον που ενθάρρυνε ανάπτυξη, δεξιότητες και πολιτισμική ανταλλαγή.
- Υποστήριξη φιλοξενίας και logistics (στέγαση, γεύματα) που ενίσχυε την άνεση και τη συγκέντρωση.
- Πολυγλωσσική και διαπολιτισμική αλληλεπίδραση που εμπλούτιζε τις προοπτικές.

Προκλήσεις που Τόνισαν οι Εταίροι

- Τριβές και αβεβαιότητα λόγω συγκρούσεων ιδεών και πολιτισμικών τρόπων εργασίας.
- Έλλειψη σαφών δομών για την αντιμετώπιση ανησυχιών (π.χ. απουσία καθορισμένου διαμεσολαβητή ασφαλούς χώρου).
- Περιορισμοί χρόνου και πόρων που εμπόδιζαν την βαθύτερη διερεύνηση ιδεών.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

- Η ανάγκη για ενιαία ηγεσία στη χορογραφία, σκηνοθεσία και σχεδίαση έγινε αντιληπτή αργά.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

- **Επικοινωνία και διαχείριση συγκρούσεων:** Απαιτούν δομή και κοινή κατανόηση μεταξύ όλων. Ως καλή πρακτική, είναι σημαντικό να οριστεί ένας έμπιστος συντονιστής ή διαμεσολαβητής για ζητήματα ασφαλούς χώρου και να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες ακούγονται.
- **Σχεδιασμός πόρων:** Αποτελεί επίσης καλή πρακτική για την εξασφάλιση προσβασιμότητας. Βεβαιωθείτε ότι εξασφαλίζετε επιπλέον χρόνο ή φάσεις παραμονής (residencies) όταν είναι δυνατόν, ώστε να υπάρχουν δυνατότητες περισσότερων διαλειμμάτων και προσαρμογών. Όλοι χρειάζονται υποστήριξη και αναγνώριση.

ΠΡΟΒΕΣ

Οι πρόβες ήταν οι περίοδοι κατά τις οποίες όλες οι δημιουργικές ομάδες από τις τέσσερις διαφορετικές χώρες συγκεντρώνονταν για να εξασκηθούν για την παράσταση και να ενοποιήσουν τα διαφορετικά μέρη της δημιουργικής διαδικασίας.

Αυτή η φάση **δεν ήταν απαλλαγμένη από προκλήσεις προσβασιμότητας**, καθώς πρόσθεσε νέες παραμέτρους που χρειάζονταν προσοχή, όπως γλωσσικά εμπόδια, πολιτισμικές διαφορές και ποικίλοι παράγοντες άγχους.

Στην φάση αυτή, η έμφαση δόθηκε στην **διαπολιτισμική και διεπιστημονική προσβασιμότητα**, με σαφή αναφορά στην εκμάθηση νέων δεξιοτήτων γύρω από τη συνεργασία με τη διαφορετικότητα και την ένταξη. Γίνονταν προσπάθειες να διασφαλιστεί ότι οι φωνές ακούγονταν, ακόμη και αν μερικές φορές άνισα.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Δυνατά Σημεία που Τόνισαν οι Εταίροι

- Ανάπτυξη διαπολιτισμικών και διεπιστημονικών δεξιοτήτων.
- Ενίσχυση δεσμών ομάδας και συλλογικής ιδιοκτησίας του έργου.
- Αυξημένη ευαισθητοποίηση για προσβασιμότητα και ένταξη μεταξύ των συνεργατών.

Προκλήσεις που Τόνισαν οι Εταίροι

- Άγχος και κόπωση από πιεστικό πρόγραμμα και εντατικές πρόβες.
- Δημιουργικές διαφορές που οδήγησαν περιστασιακά σε συγκρούσεις.
- Δεν ακούγονταν ισότιμα όλες οι φωνές · ισχυρές προσωπικότητες κυριαρχούσαν μερικές φορές.
- Το άγχος για την παράσταση αύξανε την ένταση καθώς πλησίαζε η πρεμιέρα.

Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Λαμβάνοντας υπόψη την υψηλή συγκέντρωση παραγόντων άγχους σε αυτή τη φάση, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη διασφάλιση της ευημερίας:

- Εισαγωγή **δομημένων διαλειμμάτων**, τεχνικών χαλάρωσης ή ελέγχων ψυχικής υγείας.
- Σε ένα **πολυπολιτισμικό και διεθνές πλαίσιο**, εργαλεία επίλυσης συγκρούσεων βοηθούν στη δημιουργία διαλόγου με εποικοδομητικό και σεβαστικό τρόπο.
- **Συμπεριληπτικές μέθοδοι πρόβας**: Εναλλασσόμενη ηγεσία, μικρότερες ομάδες πρόβας για να ενισχυθούν πιο ήσυχες φωνές. Επιπλέον, καλό θα ήταν να συμφωνηθούν **σήματα και ασφαλείς λέξεις** για να επικοινωνούν οι συμμετέχοντες με ενιαίο και ασφαλή τρόπο.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

ΗΜΕΡΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Σε κάθε ημέρα παράστασης, η προσβασιμότητα επεκτάθηκε πέρα από την **δημιουργική ομάδα** και στο **κοινό**, με δραστηριότητες όπως **αισθητηριακές ξεναγήσεις, συμπεριληπτικά εργαστήρια** και ευκαιρίες για παιδιά με αναπηρίες να παρακολουθήσουν τις πρόβες.

Ιδιαίτερα, οι **αισθητηριακές ξεναγήσεις και τα εργαστήρια στην Πράγα** ήταν ιδιαίτερα προσβάσιμα: εμπλέκονταν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διάφορες αναπηρίες με συμμετοχικό και συνδημιουργικό τρόπο. Αυτό δείχνει μεγάλη προσοχή στην προσβασιμότητα τόσο για το κοινό όσο και για τους καλλιτέχνες.

Το ίδιο το **συνεργατικό μοντέλο** (ανάμειξη καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία) ενσωμάτωνε την προσβασιμότητα ως στοιχείο του σχεδιασμού.

Δυνατά Σημεία που Τόνισαν οι Εταίροι

- Η ολοκλήρωση της συλλογικής προσπάθειας δημιούργησε **υπερηφάνεια** και ορατή συνεργασία.
- Οι ισχυρές αντιδράσεις του ζωντανού κοινού **ενίσχυσαν και επιβεβαίωσαν τους καλλιτέχνες**.
- Η δημόσια αναγνώριση **επιβεβαίωσε την επιτυχία της συνδημιουργικής διαδικασίας**.

Αδυναμίες που Τόνισαν οι Εταίροι

- Το **άγχος και η νευρικότητα** σχετικά με τις προσδοκίες δημιούργησαν πίεση, ιδιαίτερα στα πιο ευαίσθητα μέλη.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

Βιβλιογραφία

[Creative accessibility](#)

[TIKSI - creative accessibility in practice https://duvteatern.fi/eng/tiksi/](#) [Defining](#)

[DEIAB. Ohio University.](#)

[Interlingual translations. Eurotrad.](#)

[Accessibility to the scenic arts. Universitat Autònoma de Barcelona, Coursera. \[EnAbling\]\(#\)](#)

[Change | Venue Accessibility and Venue Guides](#)

[Virtual Concerts & Festivals: A Guidebook to Accessibility Accommodations & Building Inclusion - Accessible Festivals](#)

[Accessibility at Brighton Dome | Brighton Dome Showing](#)

[Accessibility at a venue, should be as easy as.... \(2573\)](#)

[Accessibility at a Glance - YouTube](#)

[ADA Seating Explained - Ensuring Accessibility in Public Venues - Seat Plenary Directive -](#)

[2019/882 - EN - EUR-Lex](#)

[Open Minds – MTF Labs Kulttuurია](#)

[kaikille - Front Page](#)

[TACCU | Tampere Accessibility Unit | Tampereen korkeakouluyhteisö](#)

[WebAIM: Contrast Checker](#)

[WhoCanUse](#)

[Equality and inclusion - European Commission 10](#)

[Tips for Creating a Safe Space](#)

[We Rise “Creating a Safe Space”](#)

[Principles for Safer events at THL](#)

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP

[Kohti kaikkien kansalaisopistoa](#)

[Checklist - The A11Y Project](#)

[Checklists](#)

[WCAG 2 Overview | Web Accessibility Initiative \(WAI\) | W3C](#)

[Ada-checklist.pdf](#)

[Venue Accessibility Checklist: 17 Questions to Ask Your Venue | Cvent Blog](#) [Accessible](#)

[Meeting and Event Checklist – Accessibility Information](#)

[Event Accessibility Checklist](#) [Accessible](#)

[Meeting and Event Checklist](#)

[How to create an accessibility plan and policy](#)

[The Basics: Interacting with People with Disabilities](#)

[Best Practice Guidelines for Planning an Accessible Event](#)

[Foundation for people with learning disabilities. Easy to read material](#)

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Project: 101131091 — PASS — CREA-CULT-2023-COOP